

[„Geometrické“ myšlení]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 17. 2. 1998
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 17. 2. 1998

[„Geometrické“ myšlení]

„Geometrické“ myšlení vsugerovalo evropské filosofické tradici jeden závažný předpoklad, týkající se tzv. počátků či principů, z nichž se jakožto z axiomat vyvozuje všechno další. Ve skutečnosti se stále ještě od dob mýtu pohybujeme ve svém myšlení jakoby „bez základu“, tj. do značné míry nevíme, když myslíme, jako jsou nezbytné předpoklady našeho (konkrétního) myšlení. Teprve v reflexi můžeme postupně tyto nejenom nevyslovené, ale dokonce nemyšlené předpoklady odhalovat či spíše rekonstruovat (či dokonce dodatečně konstruovat). Filosofické poznávání se daleko víc týká právě těchto předpokladů, zatímco tzv. vědecké poznávání je zaměřeno na tzv. skutečnosti. Je tu jakási vzdálená analogie onoho pozoruhodného statu vnitrosvětých skutečností, že na sebe mohou působit a navzájem na sebe reagovat jen v rámci některé z aktuálních přítomností (vždy jen té, která jim je společná): naše myšlení se může soustředit a zaměřit na určité skutečnosti pouze za předpokladu, že si k tomu jako prostředku použije jakýchsi zvláštních „výmyslů“, „vymyšleností“, jejichž předpoklady nejenže nemohou být odvozeny z oněch myšlených a poznávaných skutečností, ale nejsou původně ani míněny, vymyšleny, ustanoveny, nýbrž teprve dodatečně jsou rozpoznávány jako nezbytné pro ono myšlení a poznávání.

(Písek, 980217-2.)